

Úvod

Úvod

Zpravidla, když člověk něco postrádá, tak si to udělá. Já jsem například postrádal ucelenou a přehlednou knihu o kosmonautice. Protože mne zajímají především rakety a kosmodromy, tak jsem chtěl mít knihu, kde by byly uvedeny všechny jejich základní údaje - parametry, přehledy, obrázky, atd. Bohužel žádnou knihu dle mých představ nemám a ani nevím, že by existovala. Tak jsem se rozhodl napsat si vlastní knihu - samozřejmě dle svých představ.

Dle mých úplně prvních představ měla vzniknout pouze jednoduchá a přehledná databáze raket a později možná i kosmodromů. Ale už při zpracovávání první kapitoly o raketě Sputnik se podoba databáze začala rychle měnit. Především narůstala na objemu. Původní představa několika tabulek s parametry se rozšířila až do dnešní podoby. Současně s tím vznikaly úvahy o ucelenějším dílu, které po několika změnách koncepce má současnou podobu.

Své dílo jsem nazval *«Nekonečná encyklopedie kosmonautiky»*. Tento název nebyl zvolen náhodně. Kosmonautika je nekonečná. Poměrně přesně by se dal určit její počátek, ale konec? Konec je v nekonečnu. Pokud vůbec někdy nastane.

Nekonečnost byla jedním ze zásadních problémů při vymýšlení uspořádání této "nekonečné" encyklopedie. Pokud by tato encyklopedie vznikala v elektronické verzi jako webové stránky, tak by měla zcela odlišné uspořádání. Vše by zde bylo řešeno odkazy na další podstránky. I případná aktualizace by nebyla žádným problémem. Ale kniha je kniha a ještě asi chvíli zůstane tím nejlepším výstupním formátem. Proto i soubory publikované na mém webu jsou jednotlivé ucelené kapitoly knihy (*«Nekonečné encyklopedie kosmonautiky»*). To především ocení ti, kteří si do již vytvořených knih od jiných autorů rádi dopisují své poznámky (jako například já).

Jak již z názvu vyplývá nemůže být a ani nebude *«Nekonečná encyklopedie kosmonautiky»* nikdy dokončena. Zvolená koncepce uspořádání umožňuje průběžné doplňování jednotlivých kapitol. Mimo to se rovněž předpokládá oprava chyb, zpřesňování uvedených údajů a doplňování dalších údajů v již publikovaných kapitolách. Proto uvítám veškeré připomínky k *«Nekonečné encyklopedii kosmonautiky»*. A to ve všech směrech - vlastní koncepci, pravopisným chybám, překlepům, chybám v uváděných datech či faktech, v jejich doplnění či zpřesnění, atd. Vždy až bude v některé z kapitol provedeno více oprav bude vyrobeno její nové vydání a v *«Nekonečné encyklopedii kosmonautiky»* bude jednoduše vyměněno. Ale to je hodně vzdálená budoucnost. Nejbližším cílem je zpracovat co nejvíce kapitol v prvním vydání (soukromém, pracovním), respektive druhém (prvním publikovaném).

Vlastní realizace *«Nekonečné encyklopedie kosmonautiky»* se ukázala, že nebude tak snadná jak jsem původně předpokládal. Za nejobtížnější jsem předpokládal kompletaci všech startů každé jednotlivé rakety. Nakonec se ukázalo, že mnohem těžší je dát dohromady skutečné parametry raket. Velký vliv na to mělo především utajování. Například v USA se parametry raket sice oficiálně "neutajovaly", ale to neznamenalo, že publikované údaje byly přesné či vůbec pravdivé. Při kompletaci dat o raketách USA mi několikrát přišel na mysl slogan ze seriálu Akta-X: "Lež se nejlépe skryje mezi dvě pravdy". Jindy na první pohled velice přesný údaj mohl být pouhým přesným přepočtem velmi zaokrouhlené hodnoty (pozn: v USA se nepoužívá metrický systém). Publikováno tak bylo velmi mnoho údajů s různou pravdivostí a různým stupněm zaokrouhlení. V těchto případech jsem dal za pravdu základnímu statistickému pravidlu: "Lepší žádný údaj

Nekonečná encyklopedie kosmonautiky

---

než-li špatný údaj". Naopak údajů o raketách bývalého SSSR bylo dříve publikováno velmi málo a zpravidla se jednalo o na první pohled rozpoznatelné hrubé odhady. Nyní publikované údaje patří mezi nejhodnotnější, protože jsou zpravidla velmi přesné a podrobné.

Jako zdroje informací pro *«Nekonečnou encyklopedii kosmonautiky»* jsem použil vše co bylo dostupné, někdy navíc doplněné výpočty či odhady. Především se jednalo o časopisy a knihy. A to jak domácí, tak zahraniční. Přístup k údajům se výrazně rozšířil s rozvojem internetu. Zde je ovšem o třídu nižší záruka pravdivosti uváděných údajů. Přesto právě na internetu lze najít několik velmi zajímavých webových stránek.

Jak již bylo uvedeno výše, shromažďování dat nebylo úplně jednoduché, jak by se na první pohled zdálo a jak jsem si představoval. Například o některých raketách nebyly údaje skoro žádné, naopak o jiných jich bylo více než dost a navíc značně rozdílných. Nejsložitější bylo z těchto mnohdy podstatně odlišných údajů vybrat ty správné. Tím nechci tvrdit, že se mi to vždy podařilo. I přes dlouholetou zkušenost v daném oboru a vysokou pečlivost při zpracování dostupných materiálů nemohu zaručit, že všechna uvedená data a fakta jsou vždy přesná či pravdivá. Předpokládám, že v *«Nekonečné encyklopedii kosmonautiky»* je určité množství nepřesných či chybných údajů. Přesto jsem se snažil (i ve vlastním zájmu) o vytvoření dosud nejpresnějšího a nejkompaktnějšího díla, které jsem mohl v rámci svých možností a dostupných podkladů vytvořit.

Od počátku vzniku *«Nekonečné encyklopedie kosmonautiky»* brání jejímu rychlému rozvoji čas. Nedostatek času a časové nároky každé kapitoly umožnily dosavadní průměrnou produkci pouze pět kapitol za rok.

Přestože je *«Nekonečná encyklopedie kosmonautiky»* v současné době zaměřena především na rakety a v blízké době i na kosmodromy, měla by být v budoucnu doplněna obdobným způsobem o kapitoly věnované užitečným zatížením. Tedy satelitům, sondám, pilotovaným lodím, kosmickým stanicím a samozřejmě i kosmonautům.

A protože si myslím, že by byla velká škoda si nechat *«Nekonečnou encyklopedii kosmonautiky»* pouze pro sebe, rozhodl jsem postupně celou encyklopedii zpřístupnit na internetu. Pro tento účel jsem vyrobil jednoduché webové stránky, kde budou jednotlivé dokončené kapitoly volně přístupné případným zájemcům.

Doufám, že pro ty, kteří budou mít možnost si přečíst alespoň část *«Nekonečné encyklopedie kosmonautiky»* bude toto čtení přínosem a dozví se zde mnoho nových informací, jako jsem se dozvěděl já při jejím zpracovávání.

Ing. Vladimír Říha

20. května 2002

kosmonautika@quick.cz

<http://web.quick.cz/kosmonautika/index.htm>